

EFTA!

Etikettenbranche smaakmakend dankzij UV-flexo **4-9** Column: FOOD WASTE **10** EFTA studiedag 'Drukplaten en/of sleeves' 15 mei 2013
Spel van fragiele afwegingen **11-17** PROGRAMMA **18** FLEXO INTERNATIONAL **19**

HET VAKBLAD VOOR DE FLEXOGRAFISCHE INDUSTRIE

[JAARGANG 18 | NUMMER 3 | SEPTEMBER 2013]

Officieel orgaan van de vereniging voor flexodruk EFTA-Benelux

VOLKERS

Dé prepress specialist

Design

Lithografie

Volkers
Connect

Mockups

Flexo platen
en sleeves

Project
Management

Bezoek ons op www.volkers.nl

Uw advertentie had op deze plaats kunnen staan. Adverteren in hét vakblad voor de flexografische industrie geeft u een breed bereik, is helemaal niet duur, en maakt onderdeel uit van een breder advertentiepakket.

Het advertentiepakket:

- Uw advertentie in ons verenigingsblad EFTA!
- Uw advertentie in onze digitale E-nieuwsbrief
- Uw banner op de website van EFTA-Benelux

De kosten:

- € 400,00 (excl. BTW) 1/4 pagina
- € 650,00 (excl. BTW) 1/2 pagina
- € 850,00 (excl. BTW) 1 pagina

Voor meer informatie neemt u contact op met het EFTA-Benelux secretariaat.

Kwaliteit in Flexibele Verpakkingen

Euroflex uit Zwolle is al jarenlang volledig gespecialiseerd in de productie van bedrukte flexibele verpakkingsmaterialen voor de voedingsmiddelenindustrie. Wij beschikken over een ruime keuze aan basismaterialen zowel in monofilms, meerlaagse folie, aluminium als papier.

Euroflex is gecertificeerd volgens BRC-IoP, HACCP en ISO9001. Hiermee garanderen wij dat uw verpakkingen uiterst hygiënisch, voedselveilig en betrouwbaar worden gemaakt.

Maakt u eens geheel vrijblijvend een afspraak met één van onze adviseurs. Wij helpen u graag bij het vinden van een efficiënte oplossing voor uw verpakkingsprobleem.

U bent bij ons aan het juiste adres voor o.a.

- Portieverpakkingen
- Lidding- en dieptrekfilm
- Flowpack verpakkingen
- Snoep, koek- en chocolade- verpakkingen
- Automatenfolie
- Barrièrefilm
- Broodzakken

EuroFlexbv

Nijkowstraat 21 | 8013 RJ Zwolle | Postbus 645 | 8000 AP Zwolle | T 038 - 468 1818
F 038 - 468 1811 | info@euroflexbv.com | www.euroflexbv.com

PP4 Print Performance Partners 4 Printers

- PP4 Technisch consult voor de organisatie
Advies voor proces & kwaliteitverbetering
- PP4 Ondersteunt praktische uitvoering
Implementatie van verbeterprocessen
- PP4 Leidt medewerkers van elk niveau op
Training voor management, kantoor, productie
- PP4 Coacht de technische medewerker
Begeleiding bij verbeterprocessen

PP4
Printing specialists

Karel van Pinxten
Populierenlaan 12
3901 XB Veenendaal
0031 6 23087576

EFTA News Flash

Nieuwe regels etikettering

Eind 2014 treedt de nieuwe Europese Verordening Voedselinformatie voor consumenten (EU Nr. 1169/2011) in werking. Deze Verordening zal de huidige Europese Etiketteringsrichtlijn vervangen. De impact van de nieuwe Verordening is groot. Er moet namelijk veel meer informatie op het etiket. De etiketten moeten duidelijker en begrijpelijker worden. Deze verplichte informatie gaat automatisch ook meer ruimte innemen op de verpakking. Door de nieuwe verordening zal ruim 95% van de bestaande verpakkingen, folies en etiketten aangepast moeten worden. Dit creëert een uitdaging voor ontwerpers, fabrikanten en retailers om samen te werken en met innovatieve oplossingen te komen. Kijk bijv. op www.nieuwerwetsetiketteren.nl voor meer informatie.

ECPA Co-packers conferentie op 8 en 9 oktober 2013 in Brussel

Op 8 en 9 oktober wordt de eerste ECPA Conference (European Co-packers Organisation) gehouden in het NH Grand Sablon hotel in Brussel. Thema van de conferentie is 'Mapping out the World of Co-Packing in Europe'. Deelnemers aangemeld tot dusver zijn afkomstig uit 7 Europese landen. Tijdens de conferentie, exclusief voor co-packers, zullen andere relevante thema's aan bod komen zoals de brand in januari 2011 bij co-packer Chemie-Pack. Voor meer informatie zie www.ecpa-contractpacking.com.

EFTA Beurs Agenda

Labelexpo 2013

Van 24 t/m 27 september 2013 zal de beurs Labelexpo plaatsvinden in Brussel. Tijdens deze beurs komen alle elementen op het gebied van label en verpakkingsdruk samen. www.labelexpo-europe.com

FachPack 2013

Ontdek in Düsseldorf van 24 t/m 26 september 2013 de nieuwste producten en op maat gemaakte oplossingen voor de verpakkingsindustrie tijdens FachPack 2013. www.fachpack.de

EMPACK Brussel

Op 2 en 3 oktober 2013 zal in Brussel Empack Brussel worden georganiseerd. De beurs richt zich dit jaar op de toekomst van verpakkingstechnologie, -materialen en -diensten. www.easyfairs.com

K 2013

De K is wereldwijd de bekendste beurs voor kunststof en rubber en wordt van 16 tot 23 oktober 2013 in Düsseldorf georganiseerd. www.k-tradefair.nl

EMPACK Zwolle

Op 13 en 14 november 2013 wordt in de IJsselhallen Zwolle EMPACK Zwolle georganiseerd. Dit regionale verpakkingsevenement spitst zich, zowel op het vlak van exposanten als bezoekers, toe op de Noord- en Oost Nederlandse markt. www.easyfairs.com

Packaging Innovations 2013

Op 27 en 28 november 2013 wordt PACKAGING INNOVATIONS in Taets Art Gallery Amsterdam georganiseerd. Dit is een beurs voor een selectieve groep professionals die zich bezighoudt met innovaties binnen de verpakkingssector. www.easyfairs.com

De uitdaging samen aangaan

Op woensdag 6 november 2013 organiseert EFTA-Benelux haar jaarlijkse seminar. EFTA zet digitale druk samen met flexo op het programma.

Als flexografische industrie moeten we samen nieuwe uitdagingen aangaan. Dat hebben we altijd gedaan toen we de strijd op het gebied van reproduceerbaarheid aangingen met offset en zullen we ook blijven doen nu digitale druk bezig is met een gestage opmars. Flexodruk en digitale druk zijn op veel gebieden complementair.

Binnen EFTA zetten we dit soort thema's graag prominent op de agenda. Daarom hebben wij Xeikon uitgenodigd om onder de titel 'Digital and flexo: a perfect match' in te gaan op de mogelijkheden die beide druktechnieken bieden en waar zij elkaar kunnen aanvullen en versterken. Kom dus op 6 november naar het EFTA seminar. Verderop in dit blad treft u het programma aan.

EFTA, klaar voor de toekomst

Het EFTA bestuur zal tijdens de volgende ledenvergadering een toelichting geven op de visie van het bestuur op de vereniging. Zo zet EFTA in op meer en betere communicatie met en namens de leden. EFTA heeft sinds kort een nieuwe website (zie www.efta.nl), ons blad EFTA! is medio 2011 in een nieuw jasje gestoken en wij publiceren sinds dit jaar regelmatig vakgerichte artikelen over de laatste ontwikkelingen binnen de flexografische industrie.

Ook wil EFTA haar netwerkfunctie verder ontwikkelen. De vereniging biedt de Nederlandstalige flexografische industrie in de Benelux namelijk een uniek platform om kennis en informatie uit te wisselen en onderling te netwerken. Die functie willen we graag verder uitbouwen.

Naast al hetgeen dat samenhangt met flexodruk staat ook de wet- en regelgeving op het gebied van voedselveiligheid, milieu en veiligheid in de belangstelling van onze leden. EFTA informeert en adviseert haar leden daarom in samenwerking met diverse kennispartners. Ook de laatste ontwikkelingen en het delen van best practices op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen staan centraal binnen EFTA.

Samen kunnen wij zo veel meer. En juist daarom horen wij graag van u als lid wat u van EFTA verwacht, en waar wij onze rol nog beter kunnen oppakken. U ontvangt dit najaar een ledenenquête op basis waarvan wij aan de slag kunnen.

Roel Seele

Voorzitter EFTA-Benelux

Etikettenbranche smaakmakend

dankzij UV-fle

EFTA wil er zijn voor etikettendrukkers; een branche die zorgt dat kopers een product begrijpen, erdoor gecharmeerd worden en het goed terecht komt. Flexodruk is de onmiskenbare basis voor etikettendecoratie; tijd voor aandacht!

01 De wereld van etikettendruk; de wereld kan niet zonder!

Met EFTA's etikettencommissie brachten we een werkbezoek aan MPS-directeur Eric Hoedervangers; één van directeurenoprichters bij de Nederlandse fabrikant van etikettenpersen, MPS in Didam (02-03). MPS is een smaakmakende fabrikant van succesvolle en grensoverschrijdende smalbaan-flexopersentechnologie. Wereldwijd installeerde MPS sinds 1996 al tegen de vierhonderd etiketten/verpakkingdrukkers; allen in het smalbaanbereik. Deze jonge persenfabrikant baseerde zich vanaf het begin op UV-flexodruk; gecombineerd met rotatiezeefdruk. Hoedervangers' kennis en ervaring van flexorotatieve etikettendruk droegen belangrijk bij aan dit artikel.

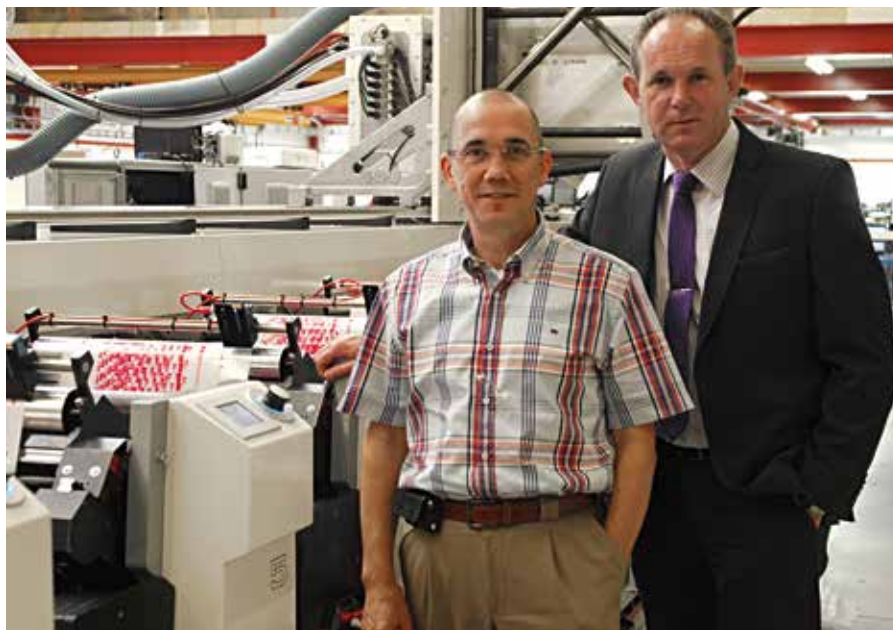
UV-flexodruk

UV-drogende flexodruk (04) is eind tachtiger jaren ontwikkeld door het Duitse Kobusch Folien en Sengewald GmbH onder druk van de strengste Duitse KWS-normen; een Europees programma ter bestrijding van zure regen, waar toen solvent-flexodruk aan bijdroeg (van naverbranding was nog geen sprake). De etikettenindustrie wist UV-flexodruk snel te omarmen, vooral op de rijenbouw-smalbaandrukkers. Sindsdien is de kwaliteit van flexorotatieve etikettendruk voortdurend toegenomen. MPS voegde daar het zogenoemde 'crisp-dot' systeem aan toe; principe van meer

dan gewoon harde flexodrukvormen, in combinatie met polyurethaanbekte tegendrukcilinders. Resultaat: een nagenoeg aan offset gelijkende drukkwaliteit dankzij MPS' 'crisp dot' UV-flexodruk.

Gescheiden branchekolommen

We constateren is het gesprek dat smalbaan- en breedbaan flexorotatiedruk principieel niet van elkaar verschillen, maar de droogtechnieken, bedrukte substraten en verdere technologie-toepassing wel. Smalbaan drukt veel op rijenbouw-persen met UV-droging. Breedbaan drukt vaak op Ci-persen (central impression drum) met

02 Links Eric Hoedervangers, dir. MPS, rechts Willem Boersma, EFTA's etikettencommissie.

heteluchtdroging en naverbranding van de verdampte oplosmiddelen. Beide technieken leveren op rollen gewikkelde eindproducten of halffabricaten in fullcolour flexodruk. Waarom trekken dan beide bedrijfskolommen vrijwel gescheiden van elkaar op? Hoendervangers schetst de branchekolommen en bijzonderheden (door redactie gecompleteerd en afgebeeld, 05). Als kenner van machinebouw en de verpakkingmarkt constateert ook hij dat er tussen beide branchekolommen geen symbiose is; ze hebben hun eigen periferie. Doorpratend stellen we ook vast dat niemand daar hinder van ondervindt, zij het dat drukkers zo inkoopvoordelen kunnen missen. De specialisatie van beide branchekolommen scheiden ook de gebruikersmarkten, waarin toch dezelfde merkeigenaren het spel beheersen. Smalbaan UV-flexo is dé branchetechniek voor zelfklevende etikettendruk in allerlei uitvoeringen en materialen; ook de kunststofbedrukking voor sleeve-etiketten en

meer. Breedbaan flexorotatiedruk is het domein van flexibele/kunststofverpakkingen en aluminium substraten. Vouwkarton- en (kraft)papierverpakkingen drukken –in concurrentie met offset– op breedbaan rijenbouw-flexopersen van bijvoorbeeld BHS/Gallus; vooral voor drank- en melkkartons (06). Marktniches tussen beide branchekolommen zoals kleine oplagen sachetverpakkingen, kleine pouchverpakkingen, losse verpakkingsonderdelen (zoals afdekseals) voor verpakkingen, worden meer door smalbaanflexodruckers bediend in concurrentie met diepdruk. Hoendervangers: “Een branchespecialiteit is de vaak uitgebreide en flexibele inlijnconverting/afwerking. Dat geeft smalbaandruckers grote armslag. Ze weten altijd een efficiënte oplossing voor bijzondere klantenwensen”. Bij MPS zien we in onze rondleiding juist een 510mm brede negenkleuren smalbaanpers (07); klaar voor afname door een Russische klant. “Groeigebied voor MPS”, zegt

04 UV-droging geeft een milieu- en kwaliteit-boost aan fullcolour flexo-etikettendruk.

Hoendervangers erbij. De inlijnverdelingen en convertingmogelijkheden, tot-en-met hotfoil-/pregen en inlijnstansen, zijn adembenemend. “Dat zie je nooit op brede verpakkingdrukpersen. Maar in digitaaldruck ook niet!”, zegt Hoendervangers stellig.

03 MPS fabriek in Didam (scherpe donkerste daken)

Probeert u ook steeds alle balletjes in de lucht te houden?

Visit us!
Hall 11
Stand
No. Q30

Apex biedt u de oplossing in de vorm van inkt-dosering!

Onze klanten hebben de volgende
GTT voordelen gemeld:

Maximale druk kwaliteit

Vereenvoudigde standaardisatie

Hogere consistentie

Meer winstgevendheid

Wat kunnen we vandaag
voor u graveren?

Met GTT kiest u voor voorspelbare druk kwaliteit van scherpere en zuivere teksten, negatieven, barcodes en rasterpunten. U herhaalt uw drukwerk met dezelfde hoge kwaliteit door minimale aanpassingen. Ervaart u zelf welke voordelen GTT u kan bieden, herhaalbare printorders keer op keer.

Het maakt niet uit of u nu kiest voor de GTT doseertechnologie, onze hoogwaardige Ultracell rasterwalsen, de nieuwe Flexo plaat & montage sleeves of onze reinigings- en onderhouds-producten; als u kiest voor Apex kiest u altijd voor duurzame, kwalitatief hoogwaardige producten en een perfecte klantenservice.

The Measure of Quality.

FLEXO, CORRUGATED & OFFSET: **Edwin Spijkers**

TEL +31 (0)6 53 956 458

LABEL & ETIKETTEN: **Jaco Pijper**

TEL +31 (0)6 25 053 528

APEX EUROPE

T 31 (0)497 36 11 11

E info@apex-europe.com

W apex-groupofcompanies.com

RUDICO
FLEXO PROCESSING

INNOVATION,
VISION &
FLEXIBILITY

Coldenhovenseweg 85 • 6961 EC Eerbeek
Postbus 5 • 6960 AA Eerbeek • The Netherlands
Email info@rudico.nl • www.rudico.nl

Tel +31(0)313 67 92 00

Zelfklevende cliché tapes

3M Cushion Mount Plus tapes,
in iedere door u gewenste
maatvoering

De E-serie van 3M heeft een
micro structuur schutlaag,
waardoor luchtinsluiting bij
cliché montage is uitgesloten.
Fotopolymeer verwijderd
gemakkelijk en schoon.

TAPIR
Industriële Tapes & Lijmen

TAPIR B.V.

Roald Amundsenstraat 11 • 7825 AP Emmen

Postbus 2273 • 7801 CG Emmen

Tel. 0591-390059 • Fax. 0591-394773

E-mail: info@tapir.nl • www.tapir.nl

05 Stakeholder diagram flexoprinting.

Onderscheidende inlijnconverting

Inlijnconverting begon ooit met inlijn stanzen; noodzakelijk om zelfklevende etiketten kant&klaar te leveren voor verwerking in etiketten-applicators. Na hotfoil-stamping –met of zonder pregen– werd ook het inlijn-koudfoliedrukken (08) als eerste op smalbaanpersen ontwikkeld; naderhand

06 BHS / Gallus rijenbouw voor fc-flexorotatie-druk van o.a. drink/melkkartons.

gevolgd door offset. “Technieken die veel door de wijn/alcohol-, parfumerie- en body-caremarkten worden gevraagd.

Holografische folies verwerken we op dezelfde manier; vaak bedoeld als echtheidskenmerk. UV-flexo etikettendruk wordt vaak gecombineerd met rotatiezeefdruk. Dat is ontstaan uit behoefde aan kleurkrachtig dekkende vlakken, al dan niet glossy, toen flexodruk dat nog niet goed kon. Nu wordt zeefdruk met zogenoemde insert-units voor bepaalde kleuren met specifieke functies aanvullend op etiketten gedrukt. Soms voor extra reliëf, braille, spotlak, glitterinkten of creatieve gimmicks die marketeers bedenken. In onze EP-machine werken we met drukunits die uitwisselbaar zijn voor zeefdruk en flexodruk. Bovenop deze EXL staan twee verplaatsbare zeefdrukinserts (09) waarmee onze klant op meerdere plekken in de drukbaan extra zeefdrukcreativiteit mee wil geven. Deze units worden ook ingezet voor elektronische/smart packaging functies”. “RFID of zo?”, vragen we meteen.

“Zou kunnen, maar die plakken we op de etiketten vanaf geprefabriceerde RFID-tags(10) Dat geeft de efficiëntste oplossing” legt Hoendervangers uit, terwijl hij ons langs de wel zeer hybride druk- en convertingmogelijkheden van deze te exporteren smalbaanpersen leidt.

Aanpassen

MPS’ etikettenmarkt wenste ooit een persserie die de scherpste concurrentie in de etikettenmarkt aan zou kunnen. “Dus ontwikkelden we naast onze ‘Rolls Royces’

07 MPS’ hybride smalbaan EXL510-flexopers met uitgebreide converting. De opstaande delen zijn heteluchtdrogers.

09 Bovenop de EXL510 een convertingrails met twee flexibel plaatsbare zeefdruk-insertunits.

08 Smalbaan inlijn koudfoliedruk, af- en opwikkelunit. Links (niet zichtbaar) drukt en hecht de folie op de natte flexodruk.

Flexologic

We innovate!

- Montagemachines
- Viscositeitsapparatuur
- Reinigingsmachines
- Doseerinrichtingsystemen
- Fotopolymeer Proces Apparatuur

UK – Benelux – Germany

av@flexologic.nl

www.flexologic.nl

(th)ink lean!

Lean ink management
saves up to 30 percent of your costs

GSE Dispensing's gravimetric ink dispensers help packaging printers to implement lean manufacturing principles that also make sound financial sense.

Over 900 packaging printers have invested in a GSE dispenser for water-based, solvent-based or UV-curable inks. It has helped them save up to 30 percent of their costs, by:

- **Reducing ink usage:** dispense exactly what is needed, instead of ordering excess amounts of ready-mixed ink from the supplier "just in case".
- **Reusing inks:** easily locate and retrieve press return-inks from stock.
- **Recycling inks:** effortlessly add return-inks to new recipes.

With this precision technology at your fingertips, a GSE dispenser will give you the framework to professionalise your ink room and improve your bottom line. To find out more, visit our website at www.gsedispensing.com.

GSE Dispensing

www.gsedispensing.com

Uw advertentie had op deze plaats kunnen staan. Adverteren in hét vakblad voor de flexografische industrie geeft u een breed bereik, is helemaal niet duur, en maakt onderdeel uit van een breder advertentiepakket.

Het advertentiepakket:

- Uw advertentie in ons verenigingsblad EFTA!
- Uw advertentie in onze digitale E-nieuwsbrief
- Uw banner op de website van EFTA-Benelux

De kosten:

- € 400,00 (excl. BTW) 1/4 pagina
- € 650,00 (excl. BTW) 1/2 pagina
- € 850,00 (excl. BTW) 1 pagina

Voor meer informatie neemt u contact op met het EFTA-Benelux secretariaat.

Personeelontwikkeling in de creatieve industrie

beeld: Michelle Mud

Kijk op www.goc.nl/cursussen

Je kunt bij ons terecht voor o.a.:

- Loopbaanadvies en mobiliteitstrajecten via C3 werkt!
- Diverse cursussen waaronder flexo rotatie, workflow flexo, ordermanager, procesoperator etc.

[@GOC_Veenendaal](https://twitter.com/GOC_Veenendaal) facebook.com/GOC.creatieveindustrie

www.goc.nl

10 RFID-tags worden hier tijdens convertie op etiketten geplakt.

het EF-type; de 'Effective Flexopress'. Kijk hier staat een 510mm brede zevenkleuren UV-flexopers met een convertiegrail bovenop (11). De EF is ons 'bread & butter' machinetype. Wel onze servodrive, crisp dot en presetting erin, maar door constructievereenvoudiging goedkoper en toch instaat om de topkwaliteit van ons topmodel te evenaren. Wereldwijd is dit nu ons meest geliefde model. Je ziet het, nu al op 510mm breedte. Deze staat klaar voor afname" zegt Hoendervangers, ook uitleggend hoe snel MPS zich kon aanpassen aan de kritischer geworden etikettenmarkt. "We merken nu ook dat revisie soms een aantrekkelijke oplossing is voor klanten om effectiever te worden. Dit zeskleuren topmodel EP510 uit onze beginjaren (12) kan door MPS' verjongingskuur weer concurrerend op topniveau meedraaien". Onze rondleiding eindigt in MPS' 'competence centre' waar etikettendrukkanten een MPS-training volgen. "Op deze acht-kleuren UV-flexopers (13) trainen we klanten vanaf een opfriscurso tot aan een grondige basistraining als ze voor het eerst op onze persentechniek in huis krijgen. Misschien luxe om er een complete pers voor te reserveren, maar het mes snijdt aan twee kanten. En het hoort bij onze service".

Naast UV-flexo

MPS blijft – zo blijkt uit ons gesprek – niet stilstaan bij flexodruk. "De markt vroeg een paar jaar geleden ook formaatvariabele offset van ons. Begrijpelijk; het kostenvoordeel van offsetdrukvormen is onmiskenbaar. Offset sluit kwalitatief ook 1:1 aan bij digitale (electro-ink) etikettendruk. Dat is een groot voordeel bij wisselende oplagen. In samenwerking met Goebel gingen we ervoor aan de slag. Naast ons flexoprogramma introduceerden we medio 2011 onze EXL sleeve-offsetpers. We hebben er nu al zes van verkocht". "Wat betekent dit voor UV-flexo etikettendruk?" is onze vraag. "Moeilijk te voorspellen", reageert Hoendervangers. "Solvent- en UV-flexo zitten juist in een behoorlijke kwaliteitslift en offsetrotatie

heeft ook wat tegen, vergelijkend met flexorotatie. Ook al hebben ze dezelfde formaatvariabiliteit, offsetpersen zijn kostbaarder, gebruiken iets meer opstartschiet en het beeld kan niet rondom de plaatcilinders doorlopen. Er is een plaatspankanaal nodig. Dat kost soms extra substraatlengthe. Maar ja, offset loopt weer sneller. Zeg maar dat het etiketten- en overige orderpakket per klant doorslaggevend is. Zo was het en is het nog steeds in al die jaren dat er ook offsetpersen door onze concurrenten worden geleverd. MPS laat juist die concurrentie nu niet meer ongemoeid!" zegt Hoendervangers veelbetekend. "Dan misschien ten koste van de plano-offsetmarkt?" "Zelfde laken en pak. Wat daar nog aan etiketten zit (inmoult- en cutsheet papieretiketten) beweegt pas als de eisen eraan veranderen. Daarop reageren we dan samen met onze concurrenten". "Gaan er dan misschien minder etiketten naar digitaal-druk?" "Dat blijft een markt voor relatief kleine etikettenoplagen, maar is erg gewild. De vlucht naar digitale etikettendruk lijkt te stabiliseren en schommelt rond 4% van het wereldwijde etikettenvolume. Mede om dingen die digitaal niet (goed) kan en waar UV-flexodruk juist zo goed in is –zoals inlijnconvertie en bijzondere inktapplicaties– zie ik geen grote veranderingen. Wel wordt MPS door digitale persfabrikanten benaderd voor onze inlijnconvertingsystemen. Je kunt stellen dat de etikettendrukmarkt aan de oppervlakte stabiliteit laat zien, maar daaronder is nooit rustig". "Geeft Landa's Nanoprint soms extra onrust in de etikettenmarkt?" Hoendervangers: "Nog niets van te zeggen. Misschien weten we na LabelExpo (24-27.09.2013 in Brussel) meer", zo besluit Hoendervangers.

Auteur: Jan Vroegop

11 MPS' 'bread & butter' flexorotatiepers EF510.

12 Dit topmodel uit MPS' beginjaren kreeg een verjongingskuur.

13 MPS' trainingmachine in eigen competence-center.

14 MPS' EXL sleeve-offsetpers wisselt rapportlengthe via plaat- en rubberdoek-sleeves met gewijzigde diameter.

Column: FOOD WASTE

De leden van EFTA produceren o.a. voedselverpakkingen. Verpakkingen worden toegepast in verband met hun functionaliteit. Echter de rol van verpakkingen is voor consumenten vaak niet duidelijk. Daarom klagen consumenten over al die verpakkingen die zij vanuit de supermarkt mee naar huis nemen om deze na gebruik van het product vervolgens weg te moeten gooien.

De rol van de verpakking

In de discussie rond duurzaamheid en verpakkingen is het belangrijk om de rol van de verpakking in onze maatschappij goed te begrijpen. De verpakking is namelijk niet meer weg te denken uit onze samenleving. De manier waarop wij onze logistieke keten hebben ingericht vereist dat we onze producten goed verpakken om ze te beschermen tegen bederf, beschadiging, breuk, diefstal etc. maar ook voor hygiëne, voedselveiligheid en traceability.

Duurzaam verpakken

Maar als we besluiten om een product te verpakken, dan moeten we dat natuurlijk wel zo duurzaam mogelijk doen. Dat betekent niet 'over-verpakken', maar zeker ook niet 'onder-verpakken', zodat voorkomen wordt dat producten beschadigen of bederven. De energie en waarde die daarmee verloren gaat is namelijk veel groter dan de energie die in de verpakking is gestopt. Verpakkingen bewijzen hun milieuvoordeel in de gebruikers-

fase. Het gaat er dus niet alleen om een verpakking zo duurzaam mogelijk te produceren, maar vooral ook zo goed mogelijk te gebruiken. Het juiste materiaal voor een specifieke toepassing selecteren is daarbij van groot belang. Daarnaast is het recyclen van verpakkingen essentieel om op een duurzame manier te kunnen blijven verpakken.

Food Waste

Het tegengaan van de verspilling van voedsel staat momenteel terecht enorm in de belangstelling. De enorme 'Food Waste' is maatschappelijk onaanvaardbaar, en steeds meer consumenten zien dat in. Uit recent onderzoek van RMIT University (Melbourne), en talloze andere studies blijkt dat de verpakking een cruciale, gunstige rol speelt bij het terugdringen van verspilling. Het onderzoek laat bovendien zien dat de juiste verpakking eten beter beschermt tijdens vervoer, in opslag, bij verkooppunten en voorafgaand aan de uiteindelijke consumptie. Verpakkingen leveren dus een breed scala aan functies terwijl ze helpen voedselverspilling te verminderen.

Kansen voor de verpakkingindustrie

In mijn eigen bedrijf zijn wij ook actief bezig met het ontwikkelen van verpakkingen die bij deze maatschappelijke ontwikkeling aansluiten. Het is een kans voor onze bedrijfstak om hier actief op in te spelen.

Het thema 'Food Waste' is een grote kans voor onze industrie en is het dé manier

Joan Hanegraaf

om de consument te laten begrijpen dat ze niet tegen, maar juist vóór verantwoord verpakken moeten zijn!

*Joan Hanegraaf
Alg. directeur Oerlemans Packaging B.V.
(bestuurslid EFTA, voorzitter
NRK en VMK)*

Deze column zal elk volgend nummer van EFTA! wisselen. De EFTA! redactie houdt zich van harte aanbevolen voor interessante bijdragen door gastredacteurs.

EFTA studiedag 'Drukplaten en/of sleeves'
15 mei 2013

Spel van fragiele afwegingen

Een EFTA-studiedag bespreekt alles over flexodrukvormen voor breedbaan- en smalbaan flexodruk. Flexodrukplaten of flexodrucksleeves? Polymeer of elastomeer? Welke belichting en afwerking voor drukgerede flexodrukvormen? Complexe afwegingen die het drukkers niet gemakkelijk te veranderen naar iets nieuws.

Microns

Een steeds terugkerend thema was het vasthouden van de meest spitse rasterpunt, afgeplat of met een ronde. Presentatoren noemden 10µm en minder de scherpste in druk realiseerbare rasterpunt op flexodrukplaten en -sleeves. Bedenkend dat nog niet zo heel lang gele-

den 15µm à 20µm rasterpunten niet te handhaven waren in flexodruk, dwingt deze micronreductie respect af. Doel is om ooit de kleinste offetrasterpunt te evenaren: circa 1,5µm of minder. DuPont experimenteert al met 2µm à 3µm! Verdere technothema's waren polymere of elastomere flexodrukvormen, direct gegraveerd of indirect met reliëfvorming in uitwasproces (water, solvent of infrarood) en drukken met ronde of platte rasterpunttoppen.

Wie en welke

EFTA's studiedag blinkt qua vakinhoud vèr uit boven het gemiddelde wat de grafische industrie vakinhoudelijk nog demonstreert. Weliswaar is men op zo'n dag elkaars concurrent, maar in respectvolle sfeer. Immers, samen de flexoproductkwaliteit omhoog stuwen dient allen. De flexodruk-

02 Esko CDI Spark 5080 Laserbelichtingsdrum.

vorm-systeemaanbieders DuPont, Esko, GRS GmbH en Kodak (via Volkert) presenteren er hun recentste ontwikkelingen. Flint, Mac Dermid en Asahi zaten niet in het dagprogramma. Drukformverwerking kwam voor AV Flexologic's rekening. Flexodrukform-kwaliteitcontrole was Ben Denekamp's stiel. Lezers vinden een handig begin in afgebeelde workflowtabel (01) opgesteld door DuPont. Meteen zie je de strategische positie van Esko's CDI-laserbelichter (02); een drumbelichter voor indirecte flexodrukformproductie met 75% toepassingsgraad in de wereldwijde flexo-industrie. Esko's CDI laserbelichter werkt op een granieten fundament (principe Barco) en doet de laser-ablation beeldbelichting (voor de zogenoemde 'laser ablation mask film' of LAM-film) plus aansluitend de UV- hoofdbelichting. Die zorgt voor de taludvormige rasterpuntopbouw in de polymeerplaat onder de LAM-film. De UV-rugbelichting -voor dieptebevestiging van het polymeer tussen de rasterpunten- gebeurt apart; in ieder geval vóór het uitwassen van de plaat. Er zijn ook alternatieve competente laserbelichters zoals

Company	Product	Image-setter	Film TIL	Laminator	Plate	CDI	Laminator	Exposure Unit	Special Exposure Unit	Plate-making
DUPONT ESKO Digital	Cyre® Digital									
Kodak	Flexcel NX									
Flint Group	NEXT									
Mac Dermid	UX									
Asahi Form November 2012	AFP Digital									

01 Workflowvergelijking flexodrukformvervaardiging

PROCESS CONTROL IN PRINTING

Coldenhovenseweg 85 • 6961 EC Eerbeek
Postbus 5 • 6960 AA Eerbeek • The Netherlands
Email trading@rudico.nl • www.rudico.nl
Tel +31(0)313 67 92 00

Uw advertentie had op deze plaats kunnen staan. Adverteren in hét vakblad voor de flexografische industrie geeft u een breed bereik, is helemaal niet duur, en maakt onderdeel uit van een breder advertentiepakket.

Het advertentiepakket:

- Uw advertentie in ons verenigingsblad EFTA!
- Uw advertentie in onze digitale E-nieuwsbrief
- Uw banner op de website van EFTA-Benelux

De kosten:

- € 400,00 (excl. BTW) 1/4 pagina
- € 650,00 (excl. BTW) 1/2 pagina
- € 850,00 (excl. BTW) 1 pagina

Voor meer informatie neemt u contact op met het EFTA-Benelux secretariaat.

*strong in quality for
brands and printers*

- Prepress voor verpakkingen
- ISO gecertificeerde kleurproeven
- Mock-ups en 3D proeven
- Content- en projectmanagement systeem

Athena Graphics denkt met u mee. Wij verkleinen uw time-to-market, verhogen uw kwaliteit en laten uw kosten dalen. Bij ons wordt uw brand identity bewaakt.

athena
G R A P H I C S

www.athena-graphics.be

Athena Graphics nv: Liebeekstraat 20 • B-8800 Roeselare • Tel.: +32 (0)51 22 69 66
Athena Graphics sa: 1, Rue du Bas Chemin • F-59560 Comines • Tél.: +33 (0)3 20 89 76 30
Athena Graphics bv: Remise 4 • NL-3905 NP Veenendaal • Tel.: +31 (0)318 58 43 20

EGBERTS RUBBER B.V.

| Plesmanweg 34 | 7602 PE ALMELO |
T: +31-(0)546 - 86 11 82 | F: +31-(0)546 - 86 09 94
www.egberts-rubber.nl

- * Walsen voor Flexo- en Diepdruk
- * Rakelkamerafdichtingen
- * Swedev rakelmissen

SWED/CUT
PRINTING DOCTOR BLADES

03 Dan Pulling (Esko) toont 0.3 densiteitsverschil door MicroCell.

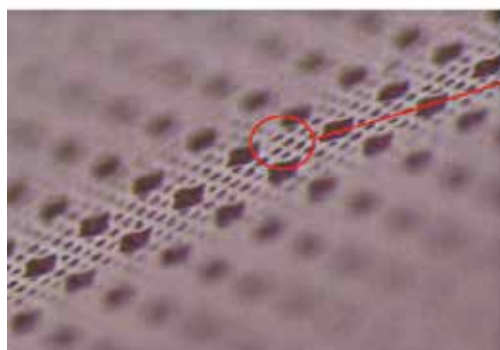
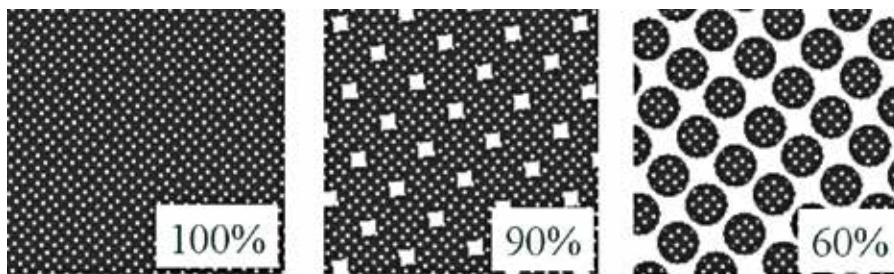
BasysPrint's flatbed en Fujifilm, Kodak/Creo, Lüscher en Screen drumbelichters; allen voor het indirecte flexodrukproces. CO² lasergraveer-drummachines voor directe flexodrukvervaardiging in elastomeer of polymeer komen van Nederlandse fabrikanten Lead en Stork of anders Fujifilm en Hell.

Esko upgrade-stappen naar HD

Esko's Dan Pulling (03) friste ieders kennis over HD-flexo weer eens op. Esko's HD-flexo is een procestechnologie die meerdere fabrikanten polymeerdrukplaten kan verwerken. Pulling doorliep alle procesaspecten om in eigen drukkerijen met HD-flexoniveau aan de slag te gaan, inclusief bestaande belichters en aniloxwalsen. HD-flexo vereist een laserbelichter-upgrade van 2.540dpi naar 4.000dpi belichtingsresolutie. Verder moet de Rip beschikken

over HD-rasteralgoritmes: met 'balanced highlights' en MicroCells (04). Het eerste bevordert een gedetailleerder tintverloop in de zwaarste en lichtste beeldpartijen, wat het beeldcontrast verbetert. MicroCells vermijden het zogenoemde 'parelen' van flexoinkt in volvlakken. Dat is een micro-rastering die direct digitaal door Rip en belichter over de hele drukvorm wordt 'gelegd'. Na afwerking heeft de drukplaat all-over microkleine putjes; de MicroCells. Zonder deze ontstaat parelen door oneffenheid van inktting, na splitsing van de inktlaag tussen drukvorm en inktrollen. In afdruk op kunststofsubstraten trekt dat niet weg en zie je een pareleffect. Die MicroCells creëren fysieke ruimte voor de inktlaag op het drukbeeld. De inkt kan zich onder drukspanning egaliseren via 'uitwijk' naar de extra microputjes.

Eindeffect is een hogere en meer egale kleurkracht. De kleurdensiteit kan daardoor tot 0.30 toenemen! Dat grote kleurkrachtverschil toonde hij overtuigend op een testdrukvel. Afrondend liet hij de kleurconsequentie zien met 0.30 hogere magentadensiteit: Delta 6.7 kleurverschil! Een gegeven waarmee je heel wat contrastverbetering bereikt maar wel je pre-presstraject opnieuw moet profileren. Aniloxwalsen moeten geüpgrade worden voor HD-flexo. Waarom? Theoretisch heeft de gemiddelde aniloxwals een rasterlineatuur à 360 lijnen p/cm; dus individuele cellen à 28µm, inclusief celwanden. Groot genoeg ter voorkoming dat een 28µm rasterpunt in de aniloxcel duikt en artefacten in de afdruk geeft (28µm vertegenwoordigt een 15% rasterpunt in raster 54). Volgens Pulling hanteert klassieke flexodruk daarom een minimum vanaf 12%. Wil je dus de kleinst realiseerbare HD-flexo

75% tint with Microcells on processed plate

Esko's Microcells bieden fysieke ruimte voor meer inkt en -egaliteit.

05 Henk Edzes, Volkers-Nijkerk: "Kodak NX is dé bechmark voor HD-flexo".

polymeerrasterpuntjes à 10µm drukken (ofwel 3% rasterpuntjes in raster 54), vereist dat aangepaste aniloxwalsen met een celpatroon à 1.000 lijnen p/cm.

Volkers' HD-flexo drukvormleveringen

Volkers' Henk Edzes (05) nam op zich de plussen en minnen van Kodak NX en Esko's Full High Definition Flexo uit te leggen. Het Nijkerkse familiebedrijf is gespecialiseerd in beide HD-drukvormtypen en subvarianten. Edzes sloot aan bij Esko's presentatie, met de aanvulling wat HD-flexo's 'balanced highlights' betekenen. Zeg maar dat zonder toonwaardebeïnvloeding sommige rasterpunten in de lichtste partijen wat steviger belicht worden. Dit om de kleinste rasterpunten steun te geven bij inktgeving en drukken. Dus voor een langer behoud van de lichtste beeldpartijen in flexodruk. Esko's HD-flexo is geen gesloten systeem; de fabrikant maakt geen lichtgevoelige flexoplaten, maar hard- en software voor de verpakkingdrukindustrie. Edzes benadrukt dat Esko' Full HD-Flexo door Volkers wordt geleverd voor elke flexodrukplaat of -sleeves vanaf raster 54. Onder die rasterwaarde kan, maar heeft het geen zin. Flexodrukkwaliteit wordt met Full HD-flexo nóg concurrerender voor diepdruk dan ooit. Maar eerlijkheidshalve stijgt drukvormproductietijd daardoor met circa 35%. Daarom bedacht Volkers voor de flexodrukkersmarkt een volgende geïndexeerde staffeling van in Esko's Full High Definition-kwaliteiten voor platen en sleeves ten opzicht van niet-HD flexodrukvormen met kostenindex 100:

- HD-drukform belicht met Esko CDI à 4000dpi voor HD-drukkwaliteit met ronde rastertoppen (Kostenindex 110)
- Full HD-drukform belicht met Esko CDI à 4000dpi, met platte rastertoppen en

06 Kodak's Flexcel NX Laminator bij Volkers.

- MicroCell voor HD-drukkwaliteit in hogere kleurkracht (Kostenindex 120)
- c. Full HD-drukvorm belicht met Esko CDI à 4000dpi met platte rastertoppen en 'balanced highlights' (Kostenindex 120)
- d. Full HD-drukvorm belicht met Esko CDI à 4000dpi met platte rastertoppen, 'balanced highlights' en MicroCell voor HD-drukkwaliteit in hogere kleurkracht (Kostenindex 120)
- e. Kodak NX (als hierna uitgelegd); altijd met DigiCap voor hogere inktoverdracht en altijd flexoplaten met platte rastertoppen (Kostenindex 120)

De drukkerskeuze is een fragiele afweging tussen out-of-pocket inkoopkosten versus bedrijfseigen efficiencyopbrengst en kwaliteitwinst voor de eindklant. Genoemde kostenindexering staat los van de keuze flexoplaats of -dunsleeve. Flexo-dunsleeves (FLAGs) zijn circa tweeënhalf keer duurder dan flexoplaten; terug te verdienen met efficiencywinst. Ze zijn overigens noodzakelijk bij pertinent naadloos doorlopende drukdessins.

Volkers' Kodak NX-high definition flexoplaten

Flexcel NX is Kodak's competente tegen-

speler voor Esko's Full HD-drukvormkwaliteit. De niet besproken systemen Flint Nyloflex NEXT en MacDermid LUX lijken wel iets op Kodak NX. Kodak's NX' HD-flexodruksysteem werd al gelanceerd in 2007 en in 2009 door Volkers op de Nederlandse markt gebracht, vrijwel parallel aan Esko's HD-technologie dat eind 2009 door de fabrikant werd gelanceerd. Door systeemupgrade van Volkers' bestaande CDI en forse investering in Kodak's Flexcel NX-productieplatform, lukte het Volkers om beide HD-flexosystemen aan te bieden. Edzes daarover: "Als AA-leverancier moet je immers beide gebruikersgroepen goed bedienen". Kodak's Flexcel NX is een gesloten technologie; NX start met een verticale flatbed laserbelichter voor daarop door Kodak afgestemde flexografische polymeerplaten. Het NX-systeem laat zich niet toepassen voor sleeves of andere flexoplaten. Kodak claimt sinds NX' introductie 2007 dat het NX-systeem in flexodruk zó'n hoge reproductieprecisie geeft, dat het een veel bredere range PMS-kleuren in CMYK-rastermenging kan drukken. Geheim: met Kodak NX functioneert de CMYK-rastermenging in afdruk nauwkeuriger en

met grotere kleuruimte dan ooit. Per saldo zijn er dan minder drukunits nodig voor flexoverpakkingsdruk. Een statement waar Volkers achter staat. Overige raster- en drukplaatparameters verschillen niet substantieel tussen Kodak NX en Full HD-flexo; beiden gaan uit van platte rastertoppen. Beide eindproducten hebben eenzelfde kostenindex.

Kodak NX DigiCap

Functioneel vergelijkbaar met Esko's MicroCell heet Kodak's toepassing DigiCap en zit standaard 'ingebakken' in de laserbelichting van NX-drukplaten (zonder ablatie); de laserbelichting ontwikkelt zichzelf in de film). Verschil met andere drukplaat-systemen is dat Kodak's NX eenduidig vlakke rastertoppunten claimt, waar Esko's HD-flexo ronde- en inmiddels ook vlakke rastertoppen biedt. Ook zou de levensduur van Kodak NX flexoplaten anderen overtreffen. "Daarmee bedoelen we dat NX-drukvormen zich wel tien keer laten monteren en demonteren. En een miljoen meters drukken houdt NX ook prima vol". Edzes erkent dat die hoge nauwkeurigheid van NX' rasterpunten ook een procesconsequentie heeft: een absoluut zuurstofvrije drukplaatbelichting is vereist. "Daarvoor heb je Kodak's Flexograf Laminator (06) nodig: de NX-beeldfilm wordt in register op de maagdelijke polymeerplaat vacuüm geperst door walsdruk in de Flexograf Laminator. Sommigen vinden dit een extra processtap maar het maakt Kodak's HD-proces juist ontzettend stabiel herhaalbaar. Resultaat: elk moment van de dag gegarandeerd dezelfde platte, exacte rastertoppen met steile rasterpuntaluds. In een apart belichtingsraam volgen de UV-hoofdbelichting voor exacte puntaludopbouw en daarna de UV-rugbelichting" legt Edzes uit. Nu Kodak NX al vijf jaar op de markt is bevestigen wereldwijd honderden flexodrukkers de NX-flexoplaats in te zetten voor de hoogste drukkwaliteit flexibele verpakkingen (07).

DuPont

Wilfried Schumacher en Christian Wesselmann presenteerden ieder DuPont's blik op flexodrukken. Wesselmann sneed allerlei procesrisico's aan en Schumacher belichtte wat het Cyrel FAST-flexodrukvoomsysteem vandaag-de-dag betekent voor verpakkingdrukkerijen. Cyrel FAST is voor fotopolymeer flexodrukplaten en -sleeves; geïntroduceerd op drupa 2000 met inmiddels een wereldwijde 'installed base' van circa 1.100 installaties (08). Kenmerk: het is een volkomen droog afwerkproces; een milieuvriendelijk aspect in de tijd dat er nog veel oplosmiddelgebaseerde flexoplaats-uitwassystemen actief zijn. Het dia-

07 Flexibele verpakkingen en karton, gedrukt met Kodak NX.

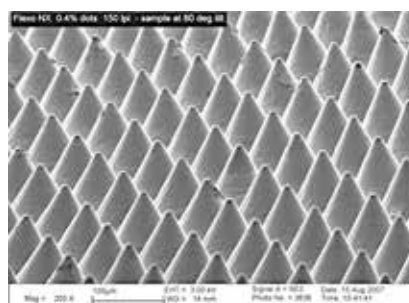
08 Eén van de 1.100 wereldwijde Cyrel FAST systemen van DuPont

gram (01) toont dat zo iets workflow-verkortend werkt, maar ook qua doorlooptijd. Volgens Schumacher is een zeskleuren-druk vorm met FAST binnen een uur klaar, terwijl een uitwassysteem er 5 à 6 uur over doet. Dat autonome voordeel laat ook de doorlooptijd van diepdruckcilinders ver achter zich. All-over is flexodruk door DuPont's Cyrel FAST-proces volgens Schumacher 15%-17% voordeliger dan diepdruck. Kwalitatief evenaart het Esko's HD-flexo, ook omdat DuPont het 'laser ablation mask' (LAM-film) systeem via Esko's CDI-belichter toepast. Collega Wesselmann hield een warm pleidooi voor nauwkeurige proces- en materiaalcontrole; eigenlijk een beetje uitgaande van Murphy's Law 'Anything that can go wrong, will go wrong' in flexo. Hij lardeerde het met sprekende voorbeelden van onnadenkendheid en hardleersheid van medewerkers, met alle risico's en gevolgen voor misproductie/remake. Aanwezige ondernemers toonden op non-verbale wijze dat Wesselmann het niet over uitzonderingen had.

Rond versus plat

Bij direct lasergegraveerde flexodrukvormen in polymeer of elastomeer is er geen discussie; die hebben altijd platte raster-toppen. Evenals Kodak NX. In het laser-ablatie proces (CDI e.a.) speelt die discussie wel omdat het keuzes geeft tussen ronde- en platte raster-toppen in de uitgewassen rasterplaten (09). Die keuzevariant laat zich sturen in het stadium van de hoofdbelichting met het al dan niet of beperkt toelaten van zuurstofinvloed in het polymerisatieproces. Zuurstofinhibitie gebeurt in verschillende systemen door zuurstofverdrrijving met stikstof en/of UV-licht of vacuümpersing. Terugvoerend

tot de essentie van rond/plat-discussie kan je stellen dat bij platte rasterpunttoppen (met strakke/scherpe randhoeken) de puntverbreding in het flexodrukproces tot in de lichtste beeldpartijen goed beheersbaar en tot een minimum terug te brengen is. Ander gezegd: onder drukspanning levert de platte rasteroppunt heel lang een gelijke afdruk, ook met licht wisselende drukspanning; bijvoorbeeld door substraattoleranties. Drukinkt blijft minder ook aanhangen aan dergelijke strakke rasterpunten; de drukvorm blijft langer schoon; minder last van 'vliegenpoepen'. Ronde polymeer en elastomeer raster-toppen zijn wel altijd indrukbaar. Bij licht wisselende drukspanning veranderen daardoor diameters van de raster-toppen. Ook blijft er gemakkelijker drukinkt aanhangen. Anders gezegd: met ronde raster-toppen kan je in flexodruk de puntverbreding veel moeilijker in de hand houden dan bij platte raster-toppen. Met ronde raster-toppen is de productieweergave in tintverloop van de lichtste partijen zó onzeker dat men zowel in het digitale beelddocument, als verdere prepress en drukken aan de veilige kant blijft om het lelijke uitbreken in lichte beeldpartijen te voorkomen. De lichtst gedrukte beeldpartijen tenderen dan naar circa 15%. Met als gevolg dat qua contrast

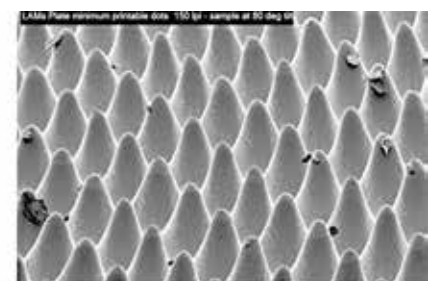
09 Links Kodak NX raster-toppen, rechts gewonen HD-flexo met ronde toppen.

en detailweergave het resultaat slapper wordt en ver achterblijft bij wat diepdruck kan. Dus gewone HD-flexo met ronde raster-toppen reduceert wel iets van het verschil tussen flexo- en diepdruck, maar Kodak Flexcel NX en Full HD-flexo met platte raster-toppen doen dat beter. Visueel verlengen die het contrast en beelddetailering omdat in de donkerste en lichtste beeldpartijen de doortekening veel langer zichtbaar blijven. Immers, 10µm witpunten en idem hogelichtpunten blijven goed uitdrukken. Optisch ziet dat er uit alsof beeld nergens meer uitbreekt in schaduwpartijen of hogelichten van het beeld. Directe lasergeveersystemen hebben de mogelijkheid om die raster-toppen van de lichtste beeldpartijen iets onder het 'maai-veld' te houden (undercut). Dan krijgen ze minder drukspanning te verduren en houden het nóg langer vol om het allerkleinste rasterpuntje uit te drukken.

Elastomeer en polymeer

Henri Wolsink van GRS (Grafik-Roller-Service GmbH, Uder Dld) belichtte met verve de toepassing van (rubber) elastomeer flexodrukvormen (10), altijd direct lasergegraveerd. GRS fabriceert en distribueert (al dan niet gemonteerde) polymeer en elastomeer drukplaten, sleeves en dunsleeves (16-300cm); alles in diverse diktekalkers. Elastomeer-flexodrukproductie is een hoge specialisatie; de flexodrukmarkt vraagt veel formaat- en compoundvarianten. Op de vraag of er vanuit technisch of kwalitatief oogpunt een voorkeur voor polymeer of elastomeer zou kunnen bestaan zegt Wolsink "In principe niet. Elastomeer heeft zelfs een betere inktoverdracht dan polymeer en kan tot twee miljoen productiemeters slijtvastheid gaan!" Inzet van elastomeer drukvormen is volgens Wolsink afhankelijk van veel factoren zoals:

- Gebruikt inkttype (wel/niet agressief)
- Substraattypen, glad- of ruwheid
- Vereiste drukoplage van de drukvorm
- Moeilijkheidsgraad van de drukorder
- Gewenste diepte van het drukplaatrelief
- Drukbreedte en sleevebreedte
- Gewenste volvlakdensiteit
- Is men gewend om van elastomeer te drukken of juist van fotopolymeer drukvormen?

10 Elastomeer flexo-sleevedrukform.

14 Opsluit-keep in adaptersleeve voor registerhandhaving.

Wolsink: "Vijftien jaar actieve-, doelgerichte en marketing van DuPont heeft bevorderd dat flexodrukkers erg vertrouwd en geroutineerd zijn met het drukken van fotopolymeer. Elastomeer kon daar door relatief kleine spelers in die jaren nauwelijks tegenop. Echter, de laatste vijf jaar richten grotere partijen zich als toeleverancier op deze markt van elastomeer drukvormen (Böttcher, Continental). Dat heeft de elastomeermarkt een behoorlijke impuls gegeven. Het is merkbaar en zichtbaar dat de vraag naar elastomeerdrukvormen enorm is gestegen. Flexodrukkers kiezen al bijna automatisch elastomeerdrukvormtypen voor fondkleuren en lakken. Gerasterde halftonen ('plaatje/beeld') gaan dan vaak in fotopolymeer. Het fenomeen van gemixte drukvormtypen in flexodruk gebeurt vaker en zal ook nog verder toenemen". Verder betoogt Wolsink dat elastomeercompounds twaalf componenten kunnen bevatten en dat slijtvastheden en shoregraad zich laten configureren in het compound. In elastomeer is de kostenverhouding tussen flexodrukplaten en dunnsleeves goed vergelijkbaar met diezelfde verhouding in fotopolymeer. Kosten voor een opgebouwde/niet flexibele elastomeersleeve zijn parameterafhankelijk.

Sleeve-efficiency

GRS zet zeven machines 24/5 in voor rotatief lasergraveren; vijf CO₂-laser (drie Lead- en twee ZED-laserbanken) en twee Esko YAG-laserbanken (11+12), allen afgestemd voor bewerking van elastomeersleeves en -platen die GRS haar klanten biedt. Die capaciteit stimuleerde Wolsink's verdere uiteenzetting, gelardeerd met besparingen en roi-afwegingen voor sleeve-toepassing in vergelijking met steeds weer opnieuw te monteren flexoplatten. Zowel

11 Lead CO₂ Laser 'Flexostar Printmaster' graveert flexodrukvormen direct in elastomeer.

Wolsink als DuPont's Wilfried Schumacher oordeelden dat na opdracht-repeatfactor 2,3 flexodrukvormsleeves efficiënter gaan worden. Er werden Duitse bedrijven genoemd die vanuit efficiencyoverweging altijd sleeves kiezen voor al hun drukvormen. "In die bedrijven zie je geen montage-machines meer", was het begeleidende commentaar. GRS' en DuPont's leveringsprogramma's van drukvormsleeves en adaptersleeves (13+14) leidden tot discussie wat hun beste shoregraad zou zijn. De vormadapters komen direct onder de sleeve op de mandrel-as. Duitsland houdt gemiddeld 50o shore aan, maar kan ook per kleur verschillen; bijvoorbeeld een achtkleuren Ci-pers: 40o- 50o- 60o shore. Machineleeftijd of -gedrag kan een doorslaggevende rol spelen in de shoregraadbepaling of afwijkende sleeve-configuratie.

Montage-efficiency

"Efficiencyzoektocht in flexoplaatmontage" kon boven de presentatie staan van AV Flexologic's Hans Bezuijen. Zeg maar|als reactie op de eerdere zienswijze over sleeve-efficiency. AV Flexologic (AV) levert wereldwijd handbediende tot volledige geautomatiseerde flexo-montagemachines. Als sprekende voorbeelden noemde hij de ingebruikstelling wereldwijd van 25 FAMM-montagerobots (Full Automatic Mounting Machine) AV's parapadaard à circa 270.000€ bij 2m breedte (15). Elopak-Terneuzen heeft er twee in gebruik genomen en VIP-Veendaal heeft er ook een. De meesten staan in Amerika. Een respectabele prestatie! Dit ontlokte de vraag naar overige automatisering; bijvoorbeeld het opzetten van tape en/of het demonteren van drukplaten. Trots toonde Bezuijen

12 GRS werkt 24/5 met 7 lasergraveersystemen voor ronde drukvormen.

13 Links drukvorm-sleeve, rechts adaptersleeve.

CAD-tekeningen van een tape-opzetrobot die al in AV's pijplijn zit.

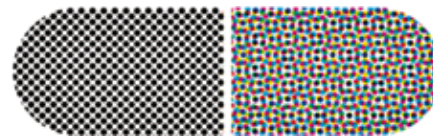
Drukkerijefficiency

Een sterk efficiencyverhaal over sleeves en adapters kwam via DuPont: bij Amcor-UK zouden op een 145cm brede flexopers naast elkaar vijf circa 28cm brede flexosleeves met adapters op één lange mandrel drukken; op hun plaats gehouden door registrerings. Dat scoorde veel ongelof. Er volgde discussie over theoretische niet aan te bevelen combinaties die in de praktijk toch voorkomen volgens sommige aanwezigen. Niet iedereen kon de combinatie van opgemonteerde flexodrukplaten naast normale flexosleeves op dezelfde drukbaan aanbevelen. Toch doen verpakkingsdrukkers in Duitsland dat wel volgens DuPont. Vergelijkbaar was de discussie over het

combineren van flexoplatten van verschillende belichterherkomst, verschillende rastering, wel en niet met MicroCell/DigiCap door elkaar gebruiken etcetera. Allemaal niet aan te bevelen en ver van standaardisatie. Ook mengden aanwezige montage-tape-leveranciers zich hierin. Het zou haast overgeslagen worden welke cruciale rol montagetape in flexodruk speelt. Voor bijna alles hebben tapeleveranciers oplossingen; opheffen van dikteverschillen en bijvoorbeeld het compenseren van vibratiezwakheden in drukpers.

Kwaliteitsefficiency

'Meten is weten' zou Ben Denekamp's presentatie kunnen heten. Hij koos ervoor om alle mogelijke procespunten te benoemen die tot rasterpercentage-afwijkingen kunnen leiden. En hoe daar grip op te krijgen,

16 Grijsbalans drukelement à 2,5x6mm of groter, ook voor visuele flexodrukcontrole.

17 Sibress Universal Flexocontrol; links meetkop, rechts rapportagescherm.

ter voorkoming van faalkosten. Als eerste adresseerde Denekamp het drukken in grijsbalans; een chique begrip. Erachter zit een efficiënte controlemethode om snel drukafwijkingen te constateren, ook in flexodruk. Kranten maken daar altijd gebruik van; meegedrukt in de vouwbrug of elders. Je herkent ze als 2,5x6mm rondhoekige grijsvlakjes met twee naadloze helften die er soms afwijkend uitzien. Drukkers kunnen zo met het blote de grijsbalans controleren. Die grijsbalansstripjes zijn meegerasterd met het drukbeeld en behoren in afdruk een egaal grijs ogend beeld te geven. Dat functioneert in standaard drukkend CMYK als hulpmiddel goed. Zitten er kleurzwemen in stripdelen, dan is er iets mis met druk- of baanspanning, inktgeving of drukvormstabiliteit. Meestal is de ene helft 50% zwart, de ander helft opgebouwd uit 40% geel, 40% magenta en 50% cyaan. Dat geeft een grijze afdruk, even grijs als het zwart gerasterde vakje dat er tegenaan gedrukt staat. Drukafwijkingen zie je heel snel, maar het werkt alleen in CMYK.

Met Sibress-apparatuur zijn rastertaluds en drukkende oppervlakken goed te controleren vóórdat de drukvorm de pers op gaat. Met meetapparatuur van Microdynamics zie je en controleer je alle aspecten van rasterwalsen. Reden waarom Apex dat gebruikt. Belangrijk aspect voor drukkers: dergelijke meetapparatuur geeft kwaliteit-rapportages. Daarover kan je als drukker iets met je leverancier afspreken.

Bijvoorbeeld bij te leveren als ingangsprotocol van aangeleverde drukvormen, rasterwalsen en meer. Om zelf zeker te zijn dat drukpersen foutloos kunnen starten

15 AV Flexologic's FMM-flexomontagerobot.

Auteur: Jan Vroegop

EFTA-Benelux Seminar "Flexo and Packaging: a perfect match"

Woensdag 6 november 2013, Sappi - Maastricht

PROGRAMMA

10.30 uur	Ontvangst deelnemers EFTA Seminar en Table Top tentoonstelling	
11.25 - 11.30 uur	Opening en welkomstwoord Voorzitter EFTA	<i>Roel Seele</i>
11.30 - 12.15 uur	"Digital and flexo: a perfect match" Xeikon	<i>Filip Weymans</i>
12.15 - 13.00 uur	"Voedselcontact en migratie" Intertek	<i>Nadine Thomas</i>
13.00 - 14.00 uur	Lunch & Table Top tentoonstelling	
14.00 - 14.45 uur	"Kwaliteitseisen van de klant"	<i>Jan Duffhues Mars</i>
14.45 - 15.30 uur	Presentatie Sappi Fine Paper Europe	
15.30 - 17.00 uur	Rondleiding door de productielocatie van Sappi in Maastricht	
17.00 uur	Afsluiting van het seminar	

Aansluitend op het EFTA Seminar organiseert EFTA-Benelux een netwerkborrel en diner

Wat heeft u aan EFTA-Benelux?

EFTA-Benelux is de branchevereniging voor de flexografische industrie in België en Nederland.

Dankzij EFTA-Benelux kunt u beschikken over de juiste informatie over de laatste

EFTA-Benelux staat voor:

- samen sterk voor flexo
- state-of-the-art vaktechniek
- alle schakels in flexo
- onderling platform voor kennisoverdracht
- investeren in mensen
- koplopers in de branche

ontwikkelingen binnen en rondom de branche.

EFTA-Benelux verzorgt diverse vakgerichte opleidingen en boeiende seminars.

Door EFTA-Benelux heeft u toegang tot een ijzersterk netwerk van flexodrukkers en leveranciers.

EFTA-Benelux spreekt en behartigt de belangen van en namens de gehele flexografische industrie.

Via het EFTA Members' Benefits inkoopprogramma ontvangt u een aantrekkelijke korting op een zeer divers en uitgebreid aan-

bod van speciaal voor u geselecteerde producten en diensten.

U ontvangt als lid ledenkorting op EFTA seminars en studiedagen.

Contact

EFTA-Benelux
Postbus 85612
2508 CH Den Haag
Nederland
T: +31 (0)70 312 39 18
F: +31 (0)70 363 63 48
E: mail@efta.nl

**Bezoek ook onze website
www.efta.nl**

FLEXO INTERNATIONAL

EFIA bestuur viert 100ste bestuursvergadering

Het bestuur van onze Engelse zustervereniging heeft onlangs haar 100ste bestuursvergadering georganiseerd bij DS Smith Packaging. Een mijlpaal waarbij op feestelijke wijze stil is gestaan. EFTA-Benelux feliciteert EFIA van harte. Bij EFTA-Benelux staat de teller inmiddels op 169, op naar de 200ste vergadering dus!

Delegatie EFTA-Benelux aanwezig bij ATIF seminar

ATIF, de Italiaanse flexografische vereniging organiseert op 20 november 2013 haar een-daagse Flexo Seminar in Bologna. Namens EFTA-Benelux zal een delegatie deelnemen aan dit seminar. Er is tevens een bijeenkomst georganiseerd waar de verschillende nationale flexo verenigingen uit Europa samenkomen om te praten over samenwerkingsmogelijkheden.

Agenda

EFTA Seminar "Flexo and Packaging: a perfect match": Sappi Maastricht, woensdag 6 november 2013

EFTA /GOC Studiedag "Efficiënt en goedkoper drukken door slimmer produceren": Veenedaal, woensdag 30 oktober 2013

EFTA/Artevelde Studiedag "Trouble shooting en het voorkomen van Trouble shooting voor de flexodruk": Mariakerke, woensdag 27 november 2013

COLOFON

Redactie:
J. Wüstenhoff,
R.R.-J. Krabbendam

EFTA-Benelux, Postbus 85612,
NL-2508 CH Den Haag
telefoon: +31-70-312 39 18
telefax: +31-70-363 63 48
e-mail: mail@efta.nl

Het laatste nieuws vindt u altijd op de
EFTA Website: www.efta.nl

Lay-out en Drukwerk:
De Swart BV

Ze zijn altijd lekker en je krijgt er nooit genoeg van. Ze zijn een pittige redding voor flauwe TV avondjes en ze ruïneren krakend de meest romantische liefdesscènes.

Waarmee zou U de verpakking voor zoiets krokants bedrukken, anders dan met de beste flexodrukmaschine ter wereld?

Als 's werelds grootste aanbieder van CI Flexodrukmachines combineren wij innovatieve techniek met specificaties op maat, gefocust op de praktijk van alledag waar efficiënte productie telt. De meer dan 200 MIRAFLEX-machines die inmiddels hun weg gevonden hebben naar verpakkingsdrukkerijen over de hele wereld, zijn een bewijs voor de hoge kwaliteit van onze MIRAFLEX-serie en voor het vertrouwen dat onze klanten in deze machine stellen. We rekenen U graag voor, hoe ook U met de MIRAFLEX meer pit in Uw drukproductie kunt brengen.

